

UNIVERZITET U SARAJEVU
POLJOPROVREDNO-PREHRAMBENI FAKULTET SARAJEVO

PRAVILNIK
O ZAŠTITI NA RADU

Sarajevo, decembar 2019. godine

Na osnovu člana 27. Zakona o zaštiti na radu („Službeni list SR BiH“, broj 22/90), člana 135. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 33/17) i člana 104. Statuta Univerziteta, Vijeće Fakulteta na sjednici održanoj 26.12.2019. godine, donijelo je

P R A V I L N I K

O ZAŠTITI NA RADU

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom zaštite na radu utvrđuje se jedinstveno sagledavanje mjera zaštite na radu usmjerenih na stvaranje bezbjednijih uslova rada radnika i unapređenje zaštite na radu na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu (u daljem tekstu Fakultet).

Član 2.

Zaštita na radu, u smislu ovog Pravilnika, obuhvata skup mjera i aktivnosti usmjerenih na stvaranje uslova koji obezbjeđuju sigurnost na radu, sprečavanje i otklanjanje opasnosti i štetnosti koje mogu prouzrokovati povrede na radu, oboljenja i oštećenja zdravlja radnika na radu ili u vezi sa radom, kao i na čuvanje života, zdravlja i radne sposobnosti radnika Fakulteta.

Član 3.

Ovim pravilnikom posebno se reguliše: provođenje mjera zaštite na radu, obaveze fakulteta iz oblasti zaštite na radu, dužnosti i odgovornosti rukovodnih radnika, prava i dužnosti radnika u oblasti zaštite na radu, lična zaštitna sredstva i oprema, periodični pregledi i ispitivanja u oblasti zaštite na radu i vrste i način vođenja evidencije iz oblasti zaštite na radu.

Član 4.

Zaštita na radu obezbjeđuje se: radnicima Fakulteta, studentima za vrijeme vježbi u laboratorijama, te angažovanim nastavnicima, asistentima i laborantima.

II MJERE ZAŠTITE RADNIKA NA RADU

Mjere kojim se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 5.

Fakultet je dužan obezbjeđiti za sva radna mjesta odgovarajuće opšte mjere zaštite radnika, a naročito:

- osposobljavanje radnika za siguran način rada,
- način upotrebe osnovnih zaštitnih sredstava rada i opreme,

- da upozori svakog radnika, studenta i drugo lice na radu na propuste i opasne radnje koje bi mogle uzrokovati nesreću ili nezgodu na radu,
- da u toku rada i po završetku radnog vremena vrši pregled radnog mjesta i sredstava rada radi uočavanja i otklanjanja izvora opasnosti (požar, nepotrebno trošenje energije, poplave i sl.),
- propisane uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije,
- odgovarajuće pristupne i unutrašnje komunikacione puteve u radnim prostorijama,
- upotrebu sredstava rada i opreme,
- pružanje prve pomoći radnicima,
- obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjetljenja u radnim prostorijama,
- ograničenje buke i vibracija na dozvoljeni nivo,
- otklanjanje štetnih uticaja opasnih materija i opasnih zračenja, ako se pojave,
- obezbjeđenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije,
- zabrana konzumacije alkohola i drugih sredstava ovisnosti.

Član 6.

Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi radnici na radu ne mogu otkloniti drugim mjerama, Fakultet je dužna radnicima obezbjeđiti sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu.

Član 7.

Za slučaj potrebe, Fakultet je dužna obezbjeđiti posebne mjere zaštite radnicima na radu, naročito za radove koji se izvode: u vodi i vlazi, pri niskim i visokim temperaturama, sa štetnim materijama, opasnim zračenjima i zagađenoj atmosferi.

Član 8.

Radnici i druge osobe na Fakultetu su:

- radnici koji su u radnom odnosu na neodređeno i određeno vrijeme na osnovu Ugovora o radu,
- osobe koje su na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa (volonteri),
- studenti Fakulteta,
- sve druge osobe koje se po bilo kojoj osnovi rada nalaze u prostorijama i prostorima Fakulteta.

Član 9.

Fakultet mora obezbjeđiti:

- stalno praćenje ispravnosti i periodične preglede sredstava za rad, opreme i sredstava lične zaštite radi sigurnosti radnika,
- ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se mogu pojaviti radi obezbjeđenja propisanih uslova rada,
- ispitivanje mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se obavljaju razna mjerenja, ispitivanja i drugo kroz registrovanu djelatnost za potrebe trećih lica.

Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 10.

Fakultet je dužna za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.

Član 11.

Niko ne može zasnovati radni odnos na Fakultetu dok se prethodno ne utvrdi da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

Član 12.

Radnik je dužan obavijestiti Fakultet i zdravstvenu organizaciju ukoliko boluje od bolesti koja se ne može utvrditi ljekarskim pregledom, ili ima takve zdravstvene nedostatke koji mogu predstavljati opasnost za ostale radnike i okolinu na radnom mjestu.

Član 13.

(1) Ukoliko se desi da na određenom radnom mjestu i pored primjene mjera zaštite na radu bude izražena opasnost od obolijevanja, odnosno nastupanja invalidnosti kod radnika koji radi na tom radnom mjestu, Fakultet će poduzeti mjere kojima će spriječiti nastupanje oboljenja, odnosno invalidnosti kod radnika koji radi na tom radnom mjestu.

(2) Mjere iz prethodnog stava mogu biti: ograničenje dnevnog radnog vremena, raspoređivanje radnika na druge poslove u toku radnog dana, preventivni, odnosno, programirani odmori u toku rada i druge mjere utvrđene aktima Fakulteta.

Član 14.

(1) U prostorijama i objektima Fakulteta gdje se radi sa lako zapaljivim tekućinama kao i na mjestima gdje je prema propisima zaštite na radu zabranjena upotreba otvorenog plamena, zabranjeno je pušenje.

(2) Na mjestima iz prethodnog stava postavljaju se oznake o zabrani pušenja.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI FAKULTETA I RADNIKA

Parva i obaveze Fakulteta

Član 15.

(1) Fakultet je dužan obezbjediti radnicima ostvarivanje njihovih prava iz oblasti zaštite na radu i stvoriti uslove za sprovođenje propisanih mjera zaštite na radu.

(2) Fakultet ima slijedeće obaveze:

- da organizuje tako proces rada kojim se osigurava bezbjednost radnika na radu, kao i sprovodi i unapređuje zaštitu na radu,
- da upoznaje radnike sa uslovima rada, opasnostima i mjerama zaštite, kao i sa pravima, obavezama i odgovornostima radnika u vezi sa zaštitom na radu,
- da sprovodi propisane i utvrđene mjere zaštite na radu,
- da obezbjedi radniku korištenje i upotrebu ličnih zaštitnih sredstava i opreme,
- da vrši periodične preglede sredstava za rad,
- da za radna mjesta utvrdi uslove u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti radnika,

- da zabrani upotrebu alkohola za vrijeme rada, odnosno rad radnika pod dejstvom alkohola i drugih narkotika koji smanjuju radnu sposobnost
- da obezbijedi finansijska sredstva za sprovođenje zaštite na radu.

Član 16.

Lice koje je zaduženo za poslove zaštite na radu, obavezno je da:

- učestvuje u izradi normativnih akata zaštite na radu
- organizuje periodične preglede sredstava za rad, mašina i uređaja, kao i uslove radne sredine u radnim prostorijama, laboratorijama i učioničkom prostoru,
- upućuje radnike na periodične ljekarske preglede,
- vrši kontrolu primjene mjera zaštite na radu,
- vodi propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu,
- obavještava inspekciju rada o svakoj teškoj povredi, kolektivnoj nesreći, smrtnom slučaju, profesionalnom oboljenju kao i o svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život radnika na radu,
- podnosi prijavu za pokretanje postupka povrede radne obaveze zbog nepridržavanja mjera zaštite na radu
- da zabrani rad na poslovima na kojima prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje radnika,
- da zabrani rad radniku koji radi na poslovima sa posebnim uslovima rada ukoliko nije obavio odgovarajući ljekarski pregled,
- da ne dozvoli rad na sredstvima rada i opremi koja nisu podvrgnuta periodičnom pregledu i ispitivanju u određenom roku.

Obuka radnika

Član 17.

- (1) Prije raspoređivanja radnika na radno mjesto mora se izvršiti obuka iz oblasti zaštite na radu.
- (2) Obučavanje se mora sprovesti i kada se vrše promjene u redovnom procesu rada.
- (3) Obuku radnika vrši Komisija koju imenuje dekan.

Član 18.

Program obuke iz prethodnog člana obuhvata upoznavanje sa:

- radnim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen,
- opasnostima koje ugrožavaju bezbjednost na radu korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija,
- mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i sprovode,
- upotrebom odgovarajućih sredstava rada i opreme i odgovarajućih sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,
- pravima i dužnostima u sprovođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja propisa i mjera zaštite na radu,
- pružanjem prve pomoći,

- organizacijom zaštite na radu,
- korištenjem protivpožarnih aparata.

Prava i obaveze radnika

Član 19.

(1) Radnik je dužan da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i da koristi sredstva rada i opremu po uputstvu proizvođača i uputstvu koje utvrdi Fakultet, da svoj posao obavlja sa punom pažnjom bez opasnosti po svoj život i zdravlje, bez ugrožavanja drugih radnika.

(2) Radnik ima pravo i dužnost da namjenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju.

Član 20.

Radnik pod uticajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti ne može započeti, odnosno nastaviti rad. Radnik je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti i to po postupku koji je regulisan u propisima o bezbjednosti saobraćaja.

Član 21.

(1) Radnik ima pravo i dužnost da odmah prijavi sve zapažene nedostatke i druge kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.

(2) Prijava se podnosi usmeno ili pismeno neposrednom rukovodiocu.

Član 22.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu i obaveza u smislu ovog Pravilnika čini težu povredu radne obaveze, koja se sakcioniše u skladu sa Jedinstvenim Pravilnikom o radu Univerziteta u Sarajevu.

Član 23.

Radnik ima pravo da odbije da radi ako mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje i o tome odmah obavještava neposrednog rukovodioca.

Ako radnik odbije da radi zbog toga što smatra da mu prijeti opasnost po život i zdravlje, a odgovorni rukovodilac na Fakultetu smatra da je postupak radnika neopravdan, dužan je o tome odmah obavijestiti inspekciju rada, dekana i sindikat.

Član 24.

(1) Radnik mlađi od osamnaest godina ne može se rasporediti na teške poslove, odnosno poslove koji bi mogli štetno uticati na njegovo zdravlje i psihofizički razvoj.

(2) Ovom radniku ne može se narediti prekovremeni ili noćni rad.

Član 25.

(1) Radnica za vrijeme trudnoće ne može se rasporediti na teške poslove, odnosno poslove koji su štetni za njeno zdravlje.

(2) Radnici za vrijeme trudnoće se nemože narediti prekovremeni rad i rad noću.

Član 26.

Radnik sa preostalom radnom sposobnošću i radnici kod kojih je došlo do izmjene radne sposobnosti imaju pravo da se rasporede na druge odgovarajuće poslove ukoliko Fakultet ima mogućnost za takvo raspoređivanje.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu radnika

Član 27.

(1) Radnicima na radu izloženim određenim vrstama opasnosti i štetnosti obezbjeđuju se lična zaštitna sredstva i opreme, ako se dejstvo opasnosti i štetnosti ne može otkloniti drugim mjerama zaštite na radu .

(2) Pravo korištenja ličnih zaštitnih sredstava i opreme u smislu prethodnog stava, radnik stiče danom stupanja na rad na kome je izložen opasnostima i štetnostima.

Član 28.

(1) Radnici su dužni da dobijena lična sredstva i opremu upotrebljavaju shodno uputama,, da ih održavaju u ispravnom stanju i čistoći, da ih strogo namjenski koriste, da njima pažljivo rukuju kao i da ih ne mijenjaju sa drugim radnicima.

(2) Na kojim se poslovima upotrebljavaju lična zaštitna sredstva, vrsta zaštitnih sredstava i rok njihovog trajanja propisano je u tabelarnom dijelu ličnih zaštitnih sredstava, a koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 29.

Lice zaduženo od strane dekana dužno je da stalno prati stanje zaliha ličnih zaštitnih sredstava i opreme i o tome pravovremeno obavještavati dekana u cilju blagovremene nabavke istih.

Član 30.

(1) Lična zaštitna sredstva i oprema daju se radnicima na upotrebu u skladu sa odredbama ovog Pravilnika, vodeći računa o rokovima trajanja i vremenskim zaduženjima tih sredstava.

(2) O izdatim ličnim sredstvima i opremi vodi se evidencija - kartoteka.

(3) U karton se upisuju podaci:

- ime i prezime korisnika,
- stručna sprema,
- organizaciona jedinica,
- poslovi, odnosno radni zadaci koje korisnik sredstava obavlja,
- vrsta sredstava i opreme za ličnu zaštitu,
- datum izdavanja,
- datum zaduženja.

Član 31.

U slučajevima kada radnik izgubi ili namjerno ošteti lično zaštitno sredstvo i opremu prije utvrđenog isteka roka trajanja, radnik je dužan neotpisani dio tog sredstva nadoknaditi.

Povreda na radu

Član 32.

(1) Povredom na radu, prema odredbama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, smatra se svaka povreda osobe, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, kao i povreda prouzrokovana naglim promjenama položaja tijela ili drugim iznenadnim promjenama fizičkog stanja organizma, ako je takva povreda u uzročnoj vezi sa vršenjem poslova i radnih zadataka na osnovu kojih povrijeđena osoba ima svojstvo osiguranika.

(2) Povredom na radu smatra se i povreda prouzrokovana na način iz prethodnog stava koja se dogodila na redovnom putu od stalnog mjesta rada do mjesta stanovanja i obratno.

Član 33.

(1) Svaku povredu na radu radnik je obavezan prijaviti neposrednom rukovodiocu u roku od 24 sata od časa kada se povreda dogodila.

(2) Ako zbog težine povrede radnik nije u mogućnosti da sam prijavi povredu, obavezan je da to učini neposredni rukovodilac, odnosno lice koje se zateklo na mjestui događaja.

(3) Neposredni rukovodilac je dužan da u slučaju teže povrede na radu ili kolektivne nesreće, obezbjedi mjesto na kojem je došlo do povrde da ostane u stanju u kojem se nalazilo prilikom povrede radnika, dok inspeksijski organi ne izvrše uviđaj i utvrde izvore i uzroke povrede.

Član 34.

Fakultet je obavezan da u roku od tri dana dostavi fondu zdravstvene zaštite prijavz o nesreći na poslu na odgovarajućim obrascima.

Pružanje prve pomoći

Član 35.

Svaki radnik ima obavezu i dužnost da u slučaju nesreće na poslu učestvuje u pružanju prve pomoći.

Član 36.

Prva pomoć koju pružaju radnici sastoji se iz:

- hitnog obavještanja stanice za hitnu pomoć ili najbliže zdravstvene ustanove i pozivanja sanitetskih kola,
- čišćenja predjela oko rane i njenog previjanja,
- zaustavljanja krvarenja,
- vještačkog disanja i oslobađanja disajnih puteva,
- prenosa i prevoza povrijeđenog do najbliže zdravstvene ustanove,

Član 37.

1) U objektima, laboratorijama i prostorijama Fakulteta moraju se obezbjediti ormarići sa materijalom za pružanje prve pomoći.

(2) Sadržaj ormarića treba da bude prema važećim propisima.

(3) Ormarići sa materijalom za pružanje prve pomoći moraju biti postavljeni na vidnom i uočljivom mjestu u blizini mjesta gdje se poslovi obavljaju.

(4) Na ormariću moraju biti označeni brojevi telefona:

- Hitne pomoći

- Vatrogasne službe
- Službe organa MUP-a

(5) Ormarići prve pomoći moraju se namjenski koristiti i dopunjavati.

IV EVIDENCIJA

Član 38.

Fakultet je dužan da vodi propisanu evidenciju i to:

- o obuci i provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu,
- o izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite,
- o povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima.

Član 39.

Fakultet je dužan da organu uprave nadležnom za poslove inspekcije rada dostavi godišnji izvještaj o povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima.

V INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 40.

Inspekcijski nadzor nad izvršavanjem zakonskih i drugih propisa iz oblasti zaštite na radu i odredbi ovog Pravilnika, vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada.

Član 41.

Fakultet je dužan nadležnom inspektoru rada omogućiti nesmetan rad i staviti mu na raspolaganje svu potrebnu dokumentaciju i pružiti potrebne informacije, te obezbijediti prisustvo lica koje on bude tražio.

Član 42.

Fakultet je dužan pismeno izvestiti nadležnog inspektora o izvršenju rješenja inspektora u roku od 8 (osam) dana od dana isteka roka za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti.

Član 43.

Protiv rješenja nadležnog inspektora rada može se izjaviti žalbu u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 44.

Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Fakulteta.

Član 45.

Pravilnik se može mijenjati i dopunjavati na način i po postupku utvrđenom za njegovo donošenje.

Član 46.

Tumačenje ovog Pravilnika daje Vijeće Fakulteta.

Broj: _____/19

Datum: 26.12.2019. godine

D E K A N

Prof. dr Muhamed Brka

TABELA LIČNE RADNE I ZAŠTITNE OPREME

Radno mjesto	Naziv opreme	Vijek trajanja
Portiri	Radna uniforma	3 godina
	Košulja	2 godine
	Cipele	2 godine
	Kišna kabanica	4 godine
	Peškir	2 godine
	Zaštitne rukacice	1 godina
	Pasta za ruke	1 mjesec
	Svijetiljka	2 godine
Higijeničarke	Radni mantil	2 godine
	Radna obuća	2 godine
	Rukavice gumene	2 mjeseca
	Peškir	2 godine
	Sapun	1 mjesec
	Pasta za ruke	1 mjesec
Radnik na održavanju	Radni mantil	2 godine
	Rukavice kožne	1 godine
	Rukavice tehničke	1 godina
	Peškir	2 godine
	Pasta za ruke	1 mjesec
	Radne cipele	4 godine
Laboranti	Radni mantil	2 godine
	Rukavice zaštitne	1 godine
	Pasta za ruke	1 mjesec